

**МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
ДВНЗ «ПРИКАРПАТСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
ІМЕНІ ВАСИЛЯ СТЕФАНІКА»**

Факультет філології

Кафедра загального та германського мовознавства

СИЛАБУС НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Риторика

Освітня програма перший рівень (бакалавр)

Спеціальність Історія та архіологія

Галузь знань 03 Гуманітарні науки

Затверджено на засіданні кафедри
Протокол № 1 від “22” вересня 2020 р.

м. Івано-Франківськ - 2020

ЗМІСТ

1. Загальна інформація
2. Анотація до курсу
3. Мета та цілі курсу
4. Компетентності
5. Результати навчання
6. Організація навчання курсу
7. Система оцінювання курсу
8. Політика курсу
9. Рекомендована література

1. Загальна інформація	
Назва дисципліни	Риторика
Викладач (-і)	Ярослав Григорович Мельник
Контактний телефон викладача	(0342) 59-60-10 моб. 067 730 58 26
Е-mail викладача	mel.jarolav@gmail.com
Формат дисципліни	Очна/заочна
Обсяг дисципліни	Кредитів ЄКТС – 3 кредити (90 год.)
Посилання на сайт дистанційного навчання	http://www.d-learn.pu.if.ua
Консультації	Обговорення індивідуально вибраних студентом питань і тематики з лекційних курсів та самостійної роботи
2. Анотація до курсу	
<p>Курс «Риторика» для студентів спеціальності «Історія та архіологія» входить до циклу історико-культурологічних дисциплін і відбиває усі періоди розвитку дисципліни від V ст.. до н.е. до поч. XX ст. Особлива увага у розгляді періодизації зосереджена на XX та XXI ст. – т. зв. періоді «неориторики». Презентуються також закони сучасної дискурсології та визначається її місце у організації інформаційного середовища на сучасному етапі розвитку цивілізації. Також предметом спеціального розгляду є політичний дискурс та типологія комунікативної поведінки політичних лідерів, працівників мас медійної сфери та ін. Курс передбачає теоретичну та практичну частини. У практичній ключовим сегментом є презентація матеріалу (на обрану тему) з урахуванням сучасних вимог до культури оприлюднення інформації.</p>	
3. Мета та цілі курсу	
<p>Метою даного курсу є забезпечення інформацією майбутніх фахівців у галузі політології даними про періоди розвитку риторичної традиції з найдавніших часів до наших днів. Також метою є формування культури комунікативної поведінки наратора в умовах оприлюднення інформації. Також одним із завдань є знання психологічних засад, соціокультурної природи оприлюдненого тексту та вміння його аналізувати, вміння вести публічні дискусії.</p> <p>Ціль курсу полягає у практичній підготовці молодих спеціалістів до орієнтації у інформаційному середовищі; правильному виборі комунікативних тактик та стратегій; умінню правильно, чітко, логічно, з дотриманням літературних норм, аргументовано формулювати думку і у такий спосіб знаходити компромісне вирішення дискусійних питань. Також ціль курсу передбачає закладання основних канонів публічної самореалізації у майбутньому молодих спеціалістів та актуалізації комунікативних навичок.</p>	
4. Компетентності	
<p>У процесі засвоєння матеріалу студенти повинні набути таких компетентностей: а) володіти історією європейської цивілізації та історією розвитку риторичної традиції; б) знати основні періоди розвитку культур та специфіку функціонування публічного слова; в) знати основні закони класичної риторики; г) принципову відмінність неориторики поч. XXI ст. (дискурсології) від класичної риторики; д) основні принципи функціонування публічного слова у тоталітарних режимах; е) мовно-комунікативні коди лідерів політичних систем і правове поле; є) мовно-комунікативні моделі і права людини; ж) комунікативно етичні рамки і сучасні політичні режими.</p> <p>Вміти застосувати вищеописані теоретичні знання на практиці.</p>	
5. Результати навчання (компетентності)	
<p>Результати навчання полягають у поступовому підході на вивчення основних підходів до дослідження інформаційного середовища; умінню вибудувати вірні стратегії та тактики;</p>	

раціональному збору та відбору інформації; систематизації та класифікації мовних та позамовних чинників; укладення логічно вивірених інформаційних блоків; досконалій презентації матеріалу; умінні критично оцінювати успішні та девіантні фрагменти комунікативних актів.

6. Організація навчання курсу

Обсяг курсу

Вид заняття	Загальна кількість годин
лекції	14
семінарські заняття / практичні / лабораторні	16
самостійна робота	60

Ознаки курсу

Семестр	Спеціальність	Курс (рік навчання)	Нормативний / вибірковий
5	Історія та археологія	III	вибірковий

Тематика курсу

Тема, план	Форма заняття	Література	Завдання, год.	Вага оцінки	Термін виконання
Тема 1. Історія та теорія риторики. Методологія сучасної неориторики. - Риторика у колі інших наукових дисциплін початку XXI століття; - Неориторика і філософ. антропологія; - Базові методологічні засади наукової парадигми; - Періодизація розвитку риторики; - Риторика та дискурсологія; наратологія, теорія інформаційних полів, політичний дискурс.	Лекція	1,5,6	Опрацювання рекомендованих джерел - 4	5 балів	Впродовж семестру у відповідності до розкладу занять
Тема 2. Антична риторика. Основні правила та закони античної	Лекція, практичне заняття	1,6,8	Опрацювання рекомендованих джерел - 4	5 балів	Впродовж семестру у відповідності до розкладу занять

<p>риторики; - Давньогрецька риторична школа; - Риторика Давнього Риму; - Політична риторика античності як сегмент античної культури; - Традиції античної риторики у різних періодах розвитку європейської культури;</p>					
<p>Тема 3. Риторика Давньої Візантії та Середніх Віків. Політична риторика і європейський простір. - Традиції античної риторики та культури у епоху Середніх віків. - Вплив християнської риторики на політичну риторику Середніх Віків. - Особливості культури та риторики Візантії, Східної та Західної Європи - Відродження академічної риторики та вплив на історію розвитку.</p>			Опрацювання рекомендованих джерел - 4	5 балів	Впродовж семестру у відповідності до розкладу занять
Тема 4.	Лекція,	1,3,6	Опрацювання	5 балів	Впродовж

Риторика Відродження і Просвітництва. Політична риторика у колі інших типів дискурсу. - Античність, Відродження, та європейська риторична традиція; - Риторика та стилістика – криза риторики; - Ораторське мистецтво та риторика. Політична риторика XVI-XIX ст. Макавеллізм у форматі політичної риторики.	практичне заняття, самостійна робота		рекомендованих джерел - 4		семестру у відповідності до розкладу занять
Тема 5. Політична риторика XIX-XX ст. Риторика політичних рухів. - Політична риторика та ораторське мистецтво у колі інших видів ораторського мистецтва; - Риторика революцій XIX-XX ст. ; - Риторика тоталітарних режимів; - Комуністична риторика та риторика фашизму.	Лекція, практичне заняття, самостійна робота	2,3,7	Опрацювання рекомендованих джерел - 4	5 балів	Впродовж семестру у відповідності до розкладу занять
Тема 6. Відродження риторики.	Лекція, практичне заняття,	2,5,8	Опрацювання рекомендованих джерел - 4	5 балів	Впродовж семестру у відповідності

<p>Неориторика другої половини ХХ століття; - Риторика післявоєнного періоду; - Відродження класичної риторики та формування нової парадигми; - дискурсологія та наратологія поч. ХХІ ст.; - політична риторика поч. ХХІ ст.; - політична риторика епохи інтернету.</p>	самостійна робота				до розкладу занять
<p>Тема 7. Політична риторика ХХІ ст. Новітні етичні засади формування інформаційного простору; - Риторика, політична риторика та ЗМІ; - Політична, дипломатична риторика у контексті політичних протистоянь; - Міжнародні нормативи та закони у формуванні інформаційного простору; - політична неориторика у контексті українського та європейського законодавства; - Риторико-</p>	Лекція, практичне заняття, самостійна робота	3,5,7	Опрацювання рекомендованих джерел - 6	5 балів	Впродовж семестру у відповідності до розкладу занять

<p>комунікативна поведінка лідерів країн; - Риторика міжнародних переговорів політичних риторів та інформаційні війни поч. ХХІ ст.; - політико-неориторичні стратегії поч.ХХст.; - культура риторики, комунікації та політичного простору.</p>					
7. Система оцінювання курсу					
<p>Загальна система оцінювання курсу</p>	<p>Оцінювання здійснюється за національною та ЄCTS-шкалою. Оцінювання на основі 100-бальної шкали (Див.: пункт „9.3. Види контролю” Положення про організацію освітнього процесу та розробку основних документів з організації освітнього процесу в ДВНЗ «Прикарпатський національний університет імені Василя Стефаника»).</p> <p>Загальні 100 балів включають: 50 балів за реферативний виклад історії та теорії риторики; 25 балів підготовки презентації та презентація матеріалу на запропоновану тему з проблем сучасної неориторики (політичної) з супутнім аналізом комунікативної поведінки лідерів країн, працівників ЗМІ та ін. на поч. ХХІ століття; 25 балів уміння проводити дискусії, полеміки, вести структуровану етично збалансовану комунікацію; коректно формувати текстовий (вербальний) процес.</p>				
<p>Вимоги до письмової роботи</p>	<p>Концептуально-конкретне та емпірично-верифіковане висвітлення питань</p>				
<p>Семінарські заняття</p>	<p>За 5-ти бальною шкалою</p>				
<p>Умови допуску до підсумкового контролю</p>	<p>Виконання усіх запланованих програмою дисципліни форм навчальної роботи, які підлягають контрольному оцінюванню. Мінімальна кількість балів для зарахування курсу – 50 балів</p>				
8. Політика курсу					
<p>Жодні форми порушення академічної не доброчесності не толеруються. У випадку таких подій – реагування у відповідності Положення 1 і Положення 2.</p>					
9. Рекомендована література					
<ol style="list-style-type: none"> 1. Абрамович С.Д., Чикарькова М.Ю. Риторика. – Львів, 2001. 2. Кабаченко Т.С. Методы психологического воздействия. – Москва, 2003. 3. Срушевич Г.Д., Мельник Я.Г. Вступ до риторики. – Івано.Франківськ, 2002. 4. Мельник Я.Г. Спічрайтинг. – Івано-Франківськ, 2019. 5. Мельник Я.Г. Помилки у системи традиційнонь логыки – Івано-Франківськ, 2019. 					

6. Леммерман Х. Учебник риторики. – М.: 2006.
7. Почепцов Г.Г. Коммуникативные технологии XX века. – Москва-Киев, 2006.
8. Сагач Г.М. Риторика. – К.:2009.
9. Культура парламентской речи. – М.: 1999.

Викладач к.ф.н., професор Мельник Ярослав Григорович